

Till: Miljödepartementet, Kemikalieenheten

Att: David Hansson

m.remissvar@regeringskansliet.se

m.kemikalieenheten@regeringskansliet.se

SBMIs svar avseende: M2022/01181 Naturvårdsverkets skrivelse ”Hantering av schaktmassor och annat naturligt förekommande material som kan användas för anläggningsändamål”

SBMI, Sveriges Bergmaterialindustri är branschorganisationen för producenter och leverantörer av bergmaterial samt branschens underleverantörer. Årligen produceras och levereras ca 100 miljoner ton bergmaterial i Sverige. Föreningen samlar över ca 90 % av den svenska bergmaterialindustrin.

Sammanfattning

Intresset och ambitionerna kring resurseffektivt och cirkulärt samhällsbyggande ökar. Som exempel kan nämnas att under 2022 har bergmaterialförsörjningsplaner / masshanteringsplaner för Sveriges tre storstadsregioner tagits fram, och i dessa planer uttrycks höga ambitioner att öka andelen cirkulära material i regionernas bergmaterialförsörjning. I en av planerna anges t ex kvantitativa mål om att 2030 bör 50% av regionens ballastmaterial utgöras av återanvända eller återvunna material. Detta sätter press på branschens företag, och för att klara dessa mål krävs krafttag i alla led. SBMIs medlemmar har stora möjligheter att öka andelen cirkulära material och vill bidra till denna omställning, och då krävs tydliga regelverk som främjar detta.

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att se över hanteringen av schaktmassor och annat naturligt förekommande material i syfte att åstadkomma en mer ändamålsenlig hantering som **bidrar till en mer cirkulär ekonomi**.

I syfte att främja den cirkulära hanteringen av material är det mycket viktigt att det finns en tydlig möjlighet att **återvinna material som klassas som avfall**, men även en tydlig möjlighet att **hantera cirkulära material som biprodukter eller produkter**. En viktig del av den cirkulära hanteringen sker inom ramarna för återbruk / återanvändning utanför avfallslagstiftningen.

Naturvårdsverket har inom ramarna för regeringsuppdraget analyserat möjligheten att kunna bedöma massor som biprodukt, men funnit att det inte finns utrymme att vägleda om en tillämpning av biproduktbegreppet. Mot denna bakgrund föreslås i utredningen ett tydliggörande av möjligheter till hantering av cirkulära material i "**produktspåret**".

SBMI delar inte Naturvårdsverkets slutsats kring biproduktspåret, men anser att utökade möjligheter att hantera entreprenadberg och massor i ett produktspår är den av de föreslagna åtgärderna som potentiellt kan tillföra den största nyttan i syfte att öka den cirkulära hanteringen.

Förslaget om möjligheten att hantera entreprenadberg i ett produktspår kan vid en konstruktiv implementering tillföra motsvarande nytta som tillämpning av biproduktspåret trots att detta inte bedöms som tillämpligt. SBMI ser mycket positivt på denna möjlighet!

SBMI har genom hela processen framhållit att regelverket för återanvändning och återvinning upplevs som alltför komplext, krångligt och tidskrävande. Regelverket är inte anpassat för hur byggverksamhet bedrivs, och vägledningen är alltför restriktiv för att främja cirkulära lösningar.

Naturvårdsverket har trots detta tagit fram ett detaljerat och komplext förslag, som tillför ytterligare detaljreglering, komplicerade bedömningsmoment, volymbegränsningar och nya undantag inom ett redan komplext område med alltför komplicerat regelverk.

SBMI hade föredragit ett enklare och tydligare åtgärdsförslag, och vi hade föredragit att lämna ett enkelt och kort remissvar. Men då Naturvårdsverkets förslag är komplext ser vi ett behov av att kommentera detaljerna i förslaget och presenterar därför ett omfattande och detaljerat remissvar.

I tre punkter är de viktigaste slutsatserna i SBMIs remissvar följande:

- 1. SBMI tillstyrker förslaget om förbättrad vägledning kring bedömningen av när massor är avfall eller ej, där ökade möjligheter att hantera material i ett produktspår betonas.**
För att produktspåret ska kunna få genomslag är det helt avgörande att Naturvårdsverket tar fram en robust och konstruktiv vägledning kring hur man påvisar "säkerställd avsättning" och hur man påvisar att den fortsatta användningen är "lämplig för människor och miljö". Om tillämpningen av produktspåret får brett genomslag bedömer SBMI att detta förslag är det som potentiellt kan tillföra den största nyttan i syfte att öka den cirkulära hanteringen.
- 2. SBMI tillstyrker förslaget om ökade möjligheter att lagra material längre än tre år,** men ser en risk för att det blir en svårtillämpad undantagslösning som får en spretig tillämpning i olika kommuner. Begreppet "särskilda skäl" kan bli svåruppnått vid en restriktiv bedömning. SBMI föreslår en alternativ formulering för att förtydliga och bredda tillämpningen.
- 3. SBMI avstyrker bestämt förslaget om att tillföra krav i FHM** om att ansökan om tillstånd eller anmälan som avser täkt av berg, naturgrus eller andra jordarter ska innehålla uppgifter om materialets miljö- och hälsomässiga lämplighet för avsett ändamål. Att föreslå åtgärder som komplicerar miljöutredningsprocessen för täkt av berg, naturgrus eller andra jordarter ligger ingår inte i Naturvårdsverkets utredningsuppdrag. Materialets lämplighet regleras i produktlagstiftning och de regelverk som anger i vilka tillämpningar Bergmaterialindustrins produkter är lämpliga att använda. Dessa förslag är inte konsekvensutredda, främjar inte den cirkulära hanteringen och tillför ingen miljönytta. Ett införande av detta förslag leder till ökade kostnader, ett ojämnt regelverk och tillför ett svårbedömt utredningsmoment i miljöutredningsprocessen.

I bilaga 1 lämnas detaljerade kommentarer.

I bilaga 2 lämnas detaljerade förslag till justering av föreslagna författningsändringar i tabellform.

SBMIs övergripande kommentarer

SBMI anser i stort att problemet i den nuvarande hanteringen inte är regelverket, utan tillämpningen av regelverket. SBMI anser i grunden att det inte nödvändigtvis behövs ändringar i lagstiftningen för att åstadkomma en ökad cirkulär hantering. Robust vägledning som främjar cirkulär hantering av massor, avseende både hantering i biprodukt/produktspåret och för återvinning kan få en betydande effekt. Därför är det viktigt att föreslagna ändringar kan motiveras utifrån hur de tydligt kan bidra till en annan tillämpning som främjar utredningens syfte.

Utgångspunkten för tidigare vägledning (NV handbok 2010:1) har typiskt varit att referensexempel med material som lakar mycket (t ex jord) i en känslig tillämpning (MRR) används som grund för bedömningen av ämnen som inte lakar (t ex entreprenadberg) i tillämpningar som inte är känsliga (t ex bygge av vägar). Detta har lett till mycket restriktiva bedömningar och till att återanvändning och återvinning motverkats. Riskbedömning behöver ske på ett rimligt sätt utifrån verkliga förutsättningar för att möjliggöra det cirkulära samhället.

Förutsättningar finns att tolka redan befintlig lagstiftning på ett sätt som skulle främja cirkularitet. Därför tillstyrker SBMI följande förslag:

- Att ta fram ny vägledning för återvinning /återanvändning är bra, den måste innehålla:
  - Riskbedömning av produkter som harmoniserar med produktlagstiftningen
  - "Produktspåret" i praktiken
  - Tillsyn av produktionsanläggningar
- Att uppdrag till Boverket att utreda hur planering för masshantering kan utvecklas
- Ändringar av befintlig lagstiftning skulle kunna bidra ytterligare, därför tillstyrker SBMI:
  - Att undantaget flyttas till miljöbalken enligt förslag från SBMI
  - Ny utredning av införande av allmänna regler.
  - Nytt kapitel i MPF för externa massor som inte är avfall ökar tydlighet

Sammantaget är risken stor att konsekvenserna av Naturvårdsverkets förslag innebär en ökning av hinder och kostnader för cirkularitet. Därför avstyrker SBMI flera förslag med motiveringen:

- Vid fortsatt restriktiv tillsyn och prövning kommer i praktiken endast material som idag inte hanteras som avfall att kunna hanteras genom produktspåret. De massor som idag hanteras som avfall kommer att hanteras så även fortsättningsvis, men med betydligt fler tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter.
- Anmälningsplikt för återanvändning kommer att öka kostnader och byråkrati.
- Att ytterligare krångla till förutsättningarna för villkor i täktillstånd för jungfruliga produkter främjar inte en mer resurseffektiv och cirkulär materialförsörjning.

SBMI upplever att Naturvårdsverket har samverkat på ett bra sätt under utredningen och att man aktivt lyssnat och förhållit sig till input från SBMI och andra parter. Den problembild som beskrivs delas i allt väsentligt av SBMI, och SBMI stöder flera av de förslag som Naturvårdsverket lämnar.

Dock ser SBMI att vissa förslag i utredningen inte lika tydligt kan härledas till utredningens syfte. SBMI avstyrker dessa förslag, eller föreslår i andra hand att dessa förslag omarbetas utifrån de förslag som lämnas i Bilaga 2, Detaljerade förslag.

Specifika kommentarer till utredningens förslag

SBMI tillstyrker följande förslag

- Att undantaget för användning av "icke förorenad jord eller annat naturligt material som grävts ut i samband med byggverksamhet" lyfts från AVF till 15 kap. MB
- Att ny vägledning för "Produktspåret" ska tas fram
- Att nytt kapitel införs i MPF för sådana material som inte är avfall
- Att det i 15 kap. 39 § MB införs en regeländring som medför att det blir möjligt att lagra massor över en längre period än tre år utan att lagringen övergår till tillståndspliktig deponering
- Att ändringar i Deponiförordningen som syftar till att möjliggöra lagring av avfall längre tid än tre år införs
- Att det uppdras till Boverket och SGU att utreda utveckling av masshanteringsplaner
- Att det genomförs en översyn av Lag om skatt på avfall

I formuleringen av uppdraget är det tydligt att det som ska föreslås är åtgärder som ska "Åstadkomma en förbättrad, kostnadseffektiv hantering av massorna, samtidigt som miljöbalkens syfte och mål tillgodoses på bästa sätt". De åtgärder som föreslås ska överensstämma med miljöbalkens syfte och mål.

Nedan sammanfattar SBMI de förslag vi anser ligger i linje med utredningens syfte och mål, med en kortare motivering och förtydligande.

Bra att lyfta "undantaget" till miljöbalken

Ett korrekt införande av undantaget skulle leda till ökad återanvändning av schaktmassor med mindre administration och byråkrati för såväl VU som TM. SBMI förespråkar ett införande i linje med det som MKB utredningen förespråkade:

"Materialet bör kunna flyttas mellan olika närliggande projekt eller inom ramen för ett byggprojekt – till exempel längs ett vägbygges sträckning – så länge bakgrundshalterna av olika ämnen är väsentligen desamma."

Se förslag i Bilaga 2, [Detaljerade förslag](#)

Bra att produktspåret ges en tydligare betydelse genom nytt kapitel i MPF

SBMI stöder förslaget och tror att detta kan bidra till att öka tydligheten vid prövning och tillsyn av olika typer av verksamheter inom hantering av massor. Värde med de nya verksamhetskoderna är att det ökar tydligheten kring hur material som idag inte hanteras som avfall (ffa entreprenadberg) som tas in externt till terminaler och täkter ska hanteras i MPF, samtidigt som det möjliggör att andra användbara materialslag kan inrymmas.

Dock anser SBMI att en vidgning av biproduktsbegreppet hade varit att föredra i stället för att använda begreppet "--som inte är avfall".

De kriterier som ska vara uppfyllda för att inte behöva hanteras som avfall är i praktiken detsamma som för att biproduktklassa ett restmaterial. Idag anser Naturvårdsverket att biproduktdefinitionen inte är applicerbar på restmaterial som uppkommer i samband med bygg- eller anläggningsarbeten då detta inte är att anse som "produktionsprocesser". Det vore bättre att föreslå en annan tolkning av begreppet "produktionsprocess" i stället för att föra in ytterligare ett begrepp.

Biproduktbegreppet har en tydlig användning i motsvarande situationer inom andra branscher. Det är ett begrepp vars definition och betydelse är väl känd, och det finns en praxis kring hur biprodukter ska hanteras som stämmer väl med vad som åsyftas med det förslag som Naturvårdsverket lägger fram. Därför vore det mest naturligt att möjliggöra en användning av biproduktbegreppet även för restmaterial som uppstår i bygg och anläggningsarbeten när det är säkerställt att dessa kommer användas vidare på ett sätt som inte utgör risk för hälsa och miljö och utan annan hantering än vad som är industriell praxis.

Vidare skulle SBMI vilja se att ännu fler verksamheter kan omfattas av anmälningsplikten. Syftet med att införa en mängdgräns mellan anmälan och tillstånd är att skapa en ökad tydlighet. Givet utredningens övergripande syfte ska ett sådant förtydligande också leda till ökad återvinning och resurseffektivitet. Av den anledningen är det viktigt att mängdgränsen sätts så högt som absolut möjligt. SBMI anser att 200 000 ton är en alltför restriktiv nivå, givet att det primärt handlar om massor som uppenbart och utan tvivel ska nyttiggöras som ersättning för jungfruliga råvaror eller produkter vid konstruktionsarbeten. En noggrannare utredning av hälso- och miljöriskaspekter vid sådan verksamhet bör genomföras i syfte att förstå vilka aspekter som är lämpliga att reglera i MPF eller för användning i vägledning.

En ny vägledning för Produktpåret bör anamma en vetenskaplig riskbedömningsmodell som harmoniserar med produktlagstiftningen

Vägledning om riskbedömning och definitioner av de begrepp som införs i nya kapitlet MPF behöver vara framtaget innan ändringar i lagstiftning genomförs, för att branschen ska kunna ta ställning till lagförslagets fulla konsekvens och innebörd. Detta gäller särskilt införandet av begreppet inert i MPF.

Den kritiserade Handboken för återvinning av avfall i Anläggningsändamål som först gavs ut 2010 har lett till kraftigt försvårande av återvinning av jord och sten samt andra inerta material, då dess generella riskbedömningen i princip fastslår ett endast förekomsten av en substans in i nivåer över vad som i medelvärde finns naturligt innebär att det föreligger risk. Ett sådant förhållningssätt är inte vetenskapligt. Riskbedömningen bör istället ske utifrån vilka nivåer av substansen som är tillgängliga för en recipient. Det finns flera rapporter som belyser detta, se några exempel nedan:

2014 EU JRC Study on methodological aspects regarding limit values for pollutants in aggregates: "In general, leaching tests rather than analysis of total composition (content) should be used to assess the release or potential release of substances from aggregates to groundwater, surface water and soil, because the leaching properties of an aggregate are directly related to risk of such impacts."

2009 EU JRC End-of-Waste Criteria: "The construction products should be tested for specified intended conditions of use. The producer cannot be held responsible if a product is used in accordance with the conditions declared by the producer. The focus of the CPD and in particular the third essential requirement is on the release of dangerous substances from the construction product, and not on the total content. Substances behave differently in some cases when bound in a matrix, with no risk of releasing dangerous substances."

2013-12 ResearchGate EoW Criteria for Waste-Derived Aggregates: "In this context, the main emphasis will be on evaluation of relevant combinations of sources, pathways and receptors associated with the release of substances from aggregate applications by leaching, direct contact with or transport through soil and aquifers or surface water bodies to points of evaluation or compliance in soil, surface water or groundwater (primary receptor)."

Att eftersträva en situation där naturliga bakgrundshalter inte väsentligt överskrids är motiverat om syftet är att återställa eller återskapa naturliga miljöer. Dock är detta sällan fallet vid användning av ballastprodukter. De konstruktioner där ballastprodukter används ska inte utgöra levande miljöer och innehåller inte känsliga markmiljöer. Ballastprodukter generellt utgör olämpliga livsmiljöer då det saknas både kol och förmåga att hålla vatten. Konstruktioner som till exempel väggkroppar är inte skyddsvärda i sig, de förväxlas inte heller med naturliga miljöer eller riskerar att användas på ett sätt som kan exponera människor eller miljö på ett sätt som inte var tänkt genom att till exempel nyttjas som dricksvattentäkt eller odlingsmark, eller för den delen som lekplats för barn. En väggkropp ska däremot inte sprida föroreningar till närliggande, skyddsvärda, naturliga miljöer. I vägledning av produktspåret är denna kontext viktig att beakta.

I arbetet med utveckling av vägledning är det viktigt att branschrepresentanter involveras.

SBMI tillstyrker de förslag som syftar till att möjliggöra lagring av massor längre än tre år vid behov

SBMI ser positivt på syftet med förslaget, men givet den föreslagna lydelsen i paragrafen med krav om att särskilda skäl ska föreligga, ser SBMI en risk för att det blir en svårtillämpad undantagslösning som bedöms olika från kommun till kommun. Begreppet "särskilda skäl" är i dessa sammanhang svåruppnått. Förutsättningarna kommer generellt sett inte anses vara uppfyllda för en förlängning vilket medför, liksom idag, att material som skulle kunna ha återvunnits om längre lagring hade tillåtits i stället transporteras till en deponi. SBMI föreslår därför en ändrad formulering, se Bilaga 2, Detaljerade förslag.

SBMI tillstyrker förslag att uppdra åt Boverket att med stöd av SGU utreda hur masshanteringsplaner kan tas fram.

Dessa planer ska syfta till att skapa bättre förutsättningar för att fler terminaler för masshantering kan etableras och drivas på en fri och konkurrensutsatt marknad. SBMI vill INTE se ett alltför detaljerat styrdokument som begränsar konkurrensen och stör marknadens funktion. SBMI anser att materialförsörjningsplanens syfte är att underlätta tillgången på material i de fall en brist föreligger. Så länge det finns verksamhetsutövare som vill anlägga och driva anläggningar i enlighet med miljölagstiftningen så ska det inte finnas hinder för detta på grund av en länsstyrelse inte kan se behovet. Näringsfrihet och fri etableringsrätt bör gälla även på bergmaterialmarknaden precis som på alla andra marknader.

SBMI vill se ett tydligt ägande av Materialförsörjningsfrågan som samhällsfunktion. SGU bör ges ett tydligare uppdrag att äga och samordna regionernas process för arbete med materialförsörjningsfrågan. Av processen ska tydligt framgå i vilket syfte en plan ska upprättas och vad den ska innehålla. På så sätt vidareutvecklas deras befintliga uppdrag att utreda, kartlägga och följa upp bergmaterialanvändningen i landet på ett naturligt sätt. SBMI vill betona att en nationell vägledning för framtagande av regionala materialförsörjningsplaner blir viktig för att skapa en standard som olika intressenter lär sig känna igen och kan förhålla sig till, oavsett vart i landet man verkar.

SBMI tillstyrker förslag om bredare översyn av Lagen om skatt på avfall

Förslag som syftar till att säkerställa att den användning som sker i anläggningsändamål och i sluttäckning av deponier sker utifrån faktiska behov, samt att minska deponering till förmån för ökad återvinning. Det kommer fortsatt finnas behov av deponering av vissa schaktmassor och andra avfall. SBMI vill se att dessa deponeras på ett korrekt sätt på deponier som uppfyller krav i förordningen om deponering av avfall. Krav på förbehandling innan deponering enligt §14, Förordningen om deponering av avfall bör tillämpas i en bredare omfattning än idag. Detta borde kunna hanteras genom tillsynsvägledning av förordningen om deponering av avfall och även omfatta sluttäckning av deponier.

SBMI anser att delar av rapporten är problematiska

I genomförandet av uppdraget har Naturvårdsverket gjort en betydligt bredare tolkning än vad som var avsikten. Detta leder till att de förslag som läggs fram i flera delar är mycket svåranalyserade avseende dess koppling till uppdragets syfte; att öka återvinningen och cirkulariteten. Det är tydligt att Naturvårdsverket i sitt arbete med rapporten också valt att inkludera frågeställningar och slutsatser från andra pågående och tidigare utredningar eller uppdrag såsom;

- Vägledning av återvinning av avfall i anläggningsändamål
- Utredda undantag från tillstånds- och anmälningsplikt för vissa avfallstyper
- Tillsynsvägledning överlag
- Biproduktsfrågan och praxis kring detta

Fokus i genomförande av utredningen har blivit för brett då det ursprungliga syftet har tolkats bredare än avsett. Den breda tolkningen av uppdraget gör att det blir otydligt vilka av de förslag som ges som faktiskt främjar uppdraget, och vilka förslag som ges på andra grunder.

Den huvudsakliga orsaken till SBMI:s ståndpunkt är att dessa förslag saknar kostnads-nyttoanalys samt bredare konsekvensanalys. Naturvårdsverket räknar med omfattande kostnader till följd av dessa förändringar, varför det är kritiskt att det finns en uppskattad, positiv, effekt utifrån uppdragets syfte.

SBMI avstyrker följande förslag, eller i andra hand att de ändras enligt kommentarer från SBMI i Bilaga 2, detaljerade förslag

- Ändringar i 29 kap MPF avseende återvinning av avfall i anläggningsändamål
- Anmälningsplikt vid återanvändning av uppgrävda massor
- Ändringar i FMH gällande prövning av bergtäkter
- Ersätta U-verksamhet med anmälningsplikt
- Ändringar i 4 kap MPF

Nedan redogör SBMI kort för dessa delar med motivering och förtydliganden.

SBMI avstyrker ändringar i 29 kap Miljöprövningsförordningen

- *Problemet med bristande kunskap avhjälps inte med ökad arbetsbelastning*

Konsekvensen av de förslag som ges, givet att vi har en situation med restriktiv tillämpning av regelverk i praktiken, så ser SBMI stora risker att få material kommer kunna hanteras i produktspåret, vilket medför att vi även fortsättningsvis kommer hamna i kap 29. Med de förslag som ges avseende kap 29 så blir konsekvenserna att vi får en kraftig ökning av tillståndspliktig verksamhet som inte kommer vara till gagn för vare sig resurseffektivitet eller miljö/klimat.

Naturvårdsverket återkommer i många delar i rapporten till att det saknas kunskap för att göra korrekta bedömningar både som verksamhetsutövare samt myndighet. Därför är det bra att Naturvårdsverket föreslår en utveckling av den vägledning som finns samt att man föreslår att uppdra åt Boverket och SGU att utreda hur dessa myndigheter kan stödja i långsiktig, regional, planering av masshantering. I detta borde också ingå att förstärka SGU:s arbete med att kartlägga berggrunden och bergmaterialanvändningen.

Den sammantaget största effekten av de förslag som Naturvårdsverket lämnar kommer dock vara en kraftig ökning av tillståndspliktiga verksamheter som idag endast är anmälningspliktiga, samt av tillkommande anmälningspliktiga verksamheter som idag inte kräver prövning. Detta kommer leda till kraftigt ökade kostnader samt kraftigt ökad arbetsbelastning på såväl verksamhetsutövare som myndigheter. Uppdragets syfte var inte att kartlägga dagens hantering av schaktmassor i syfte att föreslå möjliga regelskärpningar. Möjligen finns sådana behov sedan tidigare identifierade av Naturvårdsverket, men det borde i så fall vara en annan utredning. SBMI känner dock inte till att det idag föreligger någon generell oacceptabel påverkan på miljö och hälsa till följd av hantering av schaktmassor eller naturliga material, utöver såklart det som lyfts fram i underlaget till utredningen i form av onödigt långa transporter och lågt resursutnyttjande.

Syftet i denna utredning var att föreslå åtgärder som leder till ökat resursutnyttjande (och säkerställa att de förslagen är förenliga med miljöbalkens syfte och mål).

Naturvårdsverket anser att det behövs förtydliganden i vissa delar av lagstiftningen då otydligheten idag är en av de frågor som prövande och tillsynande instanser ser som svårast att hantera. Detta föranleder att tillämpningen mellan olika myndigheter blir spretig och detta försvårar för Verksamhetsutövare att kunna förutsäga till exempel hur en anmälan ska upprättas och vilken information som ska tas fram och på vilket sätt. Allt detta instämmer SBMI till. En ökad tydlighet, som leder till mer förutsägbara processer, skulle i teorin kunna leda till fler platser där återvinning kan bedrivas vilket skulle bidra till ökat resursutnyttjande och kortare transportavstånd. Dessvärre gör Naturvårdsverket i sitt förslag till nya formuleringar i Miljöprövningsförordningen avseende sortering och mekanisk bearbetning av avfall en kraftig reglering av vilka mängder som är tillåtliga vid en Anmälan. Trots att de avseende användning av avfall föreslår en nivå på 100 000 ton för när det behövs tillstånd, så föreslår man en nivå på 10 000 när det kommer till hantering. En sådan skärpning kan inte motiveras med att det idag sker en generell, oacceptabel, påverkan på miljö eller hälsa.

SBMI avstyrker i första hand, av ovan angivna skäl, därför ändringar i MPF Kap 29.

SBMI föreslår i andra hand att en gräns motsvarande vad som föreslås för sortering och mekanisk bearbetning av liknande material som inte anses vara avfall, nämligen minst 200 000 ton. Detta ger en önskad tydlighet samt att det harmoniserar med andra nivåer och kommer inte leda till lika omfattande kostnadsökningar eller nedstängningar inom återvinning.

Inert begreppet behöver förtydligas i detta sammanhang så konsekvenser av förändringarna kan uppskattas.

SBMI avstyrker krav på anmälan vid återanvändning av uppgrävda massor

Naturvårdsverket föreslår att rena jord och schaktmassor undantas från avfallsbegreppet, men samtidigt föreslås införande av anmälningsplikt för användning av sådant material som inte utgör avfall. Det gör att effekten av undantaget inte alls blir den som var åsyftad; förenkla hantering av rena, naturliga material. Denna hantering borde i stället omfattas av nya allmänna regler, se nedan.

Allmänna regler borde föreslagits som åtgärd för att öka resursutnyttjandet

Oaktat tidigare arbete kring att undanta vissa avfallsflöden från anmälning- eller tillståndsplikt genom införande av allmänna regler borde denna utredning ha föreslagit detta som en åtgärd för att ersätta U-Verksamhet samt även för vissa typfall inom "Produktpåret". Dels för att det har visat sig fungera bra i andra länder, dels för att utredningen i sig identifierar flera problem som allmänna regler skulle lösa. Att tidigare förslag ännu inte hanterats av regeringen borde inte vara skäl att i denna utredning inte ta med detta som en lämplig åtgärd. Förslagsvis genom att återremittera tidigare utredning till Naturvårdsverket i syfte att omarbete förslag till allmänna regler utifrån den kritik som framfördes samt vad som framkommit i denna utredning. Konsekvensen av det som nu föreslås, med kraftigt ökade kostnader för hantering av nya anmälningar kommer motverka utredningens syfte, utan påvisad nytta för miljö eller klimat. Snarare riskerar vi se ökade utsläpp till följd av längre transporter då det kommer bli färre platser som kan hantera material i syfte att återvinna.

När allmänna regler införs så kan även en registreringsplikt införas för verksamhetsutövare som återanvänder massor.

SBMI avstyrker föreslagna ändringar vid prövning av täkter

Utredningen har inte haft som uppdrag att utreda eventuella negativ hälso- eller miljöpåverkan från dagens användning av jungfruliga bergmaterialprodukter. Att föreslå ökade krav på utredning i samband med prövning av nya täkter trots att ingen problembild som kan motivera detta finns anses inte motiverat. Detta förslag ligger tydligt utanför utredningens syfte uppdrag.

Kontroller av de bergmassor som idag sätts på marknaden sker redan. SBMI kan däremot medverka till att den kontrollen sker mer standardiserat genom att föreslå en standard för hur egenskaper som kan påverka hälsa och miljö ska deklarerars. På så sätt kan branschen också bidra till en kunskapsuppbyggnad kring vår berggrund och hur samhällets användning av denna påverkar vår närmiljö i samverkan med SGU.

Vidare saknas idag vägledning om hur riskbedömning av ballastprodukter ska utföras, se avsnitt om vägledning ovan. När en sådan vägledning finns kan den vid behov användas i tillsyn av användning av ballastprodukter.

SBMI avstyrker bestämt förslaget om ändring och ny paragraf i FMH avseende särskilda bestämmelser om täkter.

SBMI kommentar till hur rapporten motsvarar Regeringsuppdraget

Syftet med regeringens uppdrag att utreda hanteringen av schaktmassor var att "åstadkomma en mer ändamålsenlig hantering som bidrar till en mer cirkulär ekonomi". Man pekade bland annat på möjligheten till

- "undantag från tillstånds- och anmälningsplikten",
- möjligheten till att fortsätta arbetet med allmänna regler vid återvinning, samt
- vikten av tydliga end-of-waste-kriterier.

"Ur perspektivet resurseffektivitet bör massor av god kvalitet användas igen eller återvinnas i så stor utsträckning som möjligt, helst nära den plats där materialet har sitt ursprung... För att åstadkomma detta behövs ett regelverk som skapar incitament hos alla berörda aktörer att styra hanteringen i den riktningen."

Regeringen poängterade att "Naturvårdsverket har framfört att hanteringen av massor i dag inte fungerar tillfredsställande i alla avseenden, vilket leder till

- omotiverade kostnader, både för samhället och branschaktörer,
- miljöproblem och
- ett dåligt utnyttjande av resurser."

I regeringens Handlingsplan för cirkulär ekonomi konkretiserades målet med utredningen:

"Regeringen har för avsikt att se över hur regelverket och eventuellt andra styrmedel som avser hantering av schaktmassor skulle kunna utvecklas. Syftet är att skapa förutsättningar för en användning av sådant material på ett sätt som bidrar till en cirkulär ekonomi."

Några av de förslag som Naturvårdsverket ger adresserar nuvarande lagstiftning och praxis, där man föreslår åtgärder som kommer leda till stora ökade kostnader och försämrade förutsättningar för cirkulära flöden, utan att någon faktisk miljönytta kan påvisas. Det har inte framkommit vare sig i underlaget till Regeringsuppdraget eller i Naturvårdsverkets utredning att det föreligger några generella konflikter med miljöbalkens syfte och mål i nuvarande hantering av schaktmassor; Det är resursslöseriet som föranlett utredningen, inte påvisade skador på hälsa och miljö.

I dessa fall har Naturvårdsverket sökt lösa andra problem eller upplevda brister som tidigare identifierats. Att blanda in detta i en utredning som hade ett tydligt syfte och avgränsning innebär att rapporten i vissa delar blir svårtolkad och missvisande.

Problemen, enligt Naturvårdsverkets egen rapport, ligger i otydligheter i vägledning och brister i kompetens hos både verksamhetsutövare och myndigheter. Dessa brister, i kombination av avsaknad av tydlig lagstiftning samt vägledning medför att olika verksamhetsutövare agerar på olika sätt.

Att lägga förslag som riskerar att öka arbetsbelastning och kostnader ytterligare, i stället för att stimulera investeringar i kompetenshöjande aktiviteter, upplevs bakvänt och motverkar utredningens egentliga syfte.

Naturvårdsverkets egen konsekvensutredning visar på kostnader på mellan 1 till 2 miljarder kronor enbart för hantering av tillkommande anmälnings- och tillståndsärenden. Konsekvenser för miljö, klimat och samhällskostnader till följd av icke relevanta krav är ej inräknade.

SBMI har återkommande pekat på behovet av att reglera olika material med olika kvalitet på olika sätt. Det anges också i uppdraget till naturvårdsverket att "regeringen ser att olika material med olika kvalitet och olika användningsområden kan behöva regleras på olika sätt." SBMI ser inte att detta är tillgodosett på ett tillräckligt sätt. SBMI betonar återigen vikten av att kommande vägledning i högre grad behöver skilja på olika materialströmmar. Detta sker inte i tillräcklig utsträckning idag och i de olika arbeten som har föregått och lett fram till den remitterade utredningen. SBMI anser att det är problematiskt att entreprenadberg, schaktmassor, betong och asfalt hanteras utifrån samma riktlinjer och riktvärden.

SBMI har löpande deltagit vid ett flertal samråd med arbetsgruppen under utredningens gång. Gruppen har gått mycket systematiskt tillväga, och i inledningen av projektet gjordes en gedigen analys av samhällets materialflöden. Därefter analyserades problembilden, men sedan blev processen mer pressad, och själva åtgärdsförslagsdelen samverkades inte på ett tillfredställande sätt.

SBMI hade önskat en process där branschen ännu tydligare bjudits in att redogöra för hur man själva vill åstadkomma mer ändamålsenlig hantering, inte enbart bjudas in att ta ställning till ett av Naturvårdsverket framarbetat förslag, utifrån Naturvårdsverkets formulerade problembild.

/

SBMI, Sveriges Bergmaterialindustri genom vd Mårten Sohlman

Tel: 070-676 98 99

Mail: marten.sohlman@sbmi.se

Bilaga 1

Fördjupade Kommentarer

Avfallsbegreppet

SBMI kommentar till problemanalysen för Avfallsbegreppet

Naturvårdsverket skriver (s95):

Sammantaget är Naturvårdsverkets bedömning att det är möjligt att se vissa massor som uppstår i samband med bland annat infrastrukturarbeten som icke-avfall. Vår analys av avfallsdefinitionen visar dock att det ställs vissa krav för att kunna göra en sådan bedömning. Det finns flera domar från EU-domstolen på området där domstolen har analyserat gränsdragningen för när ett material eller en restprodukt även fortsatt kan ses som ett material, det vill säga icke-avfall. Det är framför allt två grundläggande förutsättningar som återkommer i bedömningarna: man behöver kunna visa att det finns avsättning för materialet och att materialet är miljö- och hälsomässigt lämpligt för den avsedda användningen.

SBMI ser mycket positivt på att Naturvårdsverket tydligt uttalar att avfallsdefinitionen inte ska utgöra ett hinder för hantering och användning av användbara schaktmassor och naturliga material, och stöder vidare arbete med framtagande av vägledning gällande hur de grundläggande förutsättningarna ska styrkas och tillsynas.

Naturvårdsverket skriver (s97)

Vår bedömning är därför att samtidigt som Naturvårdsverket tar fram vägledning som tydliggör när massor kan ses som en produkt, behöver även regelverket tydliggöras för massor som utgörs av produkter. En ökad tydlighet kring vilka krav som gäller för massor som är produkter kan säkerställa miljö- och hälsoskyddet samtidigt som det ger tillsynsmyndigheterna en förbättrad möjlighet till kontroll.

SBMI delar också slutsatsen att krav på produkter som används inte ska vara olika för olika råvara. SBMI är också positiva till att vägledning tas fram som förenklar för både Verksamhetsutövare och Tillsynsmyndighet. SBMI föreslår dock att krav på produkters egenskaper (så länge de är att anse som naturmaterial) inte ska tas fram nationellt utan att pågående initiativ inom EU ska inväntas.

Naturvårdsverket skriver (s95):

Vi har här identifierat brister som gör att vi behöver tydliggöra vilket ansvar man har som verksamhetsutövare enligt dagens regelverk. Lämpligheten behöver utgå från massornas innehåll av biogena, geogena och antropogena påverkansgrad (se förklaring i kapitel 3.1.3). En bedömning av lämpligheten behöver emellertid också ta hänsyn till vilken plats som massorna avses att användas på. Lämpligheten är alltså en funktion av massornas innehåll, och den plats där de är tänkta att användas. Detta kommer att vara en del i det kommande vägledningsarbetet.

Idag saknas markmiljönormer som kan användas för bedömning av vad som är en acceptabel påverkan på omgivande, naturliga, miljöer från de konstruktioner som uppförs med dessa produkter. Det innebär att en verksamhetsutövare förvisso kan utföra omfattande kontroller och analyser av materialet, men att dessa riskerar att vara oanvändbara för syftet då det inte finns något att

kontrollera mot. I vägledning om återvinning av avfall har Naturvårdsverket hanterat detta genom att peka på två alternativ:

- Platsspecifik prövning
- Generella riktvärden (MÄRR)

Den platsspecifika prövningen är inte ett alternativ vid försäljning av produkter. Det tillverkas 100 000 000 ton bergmaterialprodukter årligen som används i hela samhällsbygget över hela landet. Att utreda alla dessa platser enskilt är orimligt.

Det andra alternativet med ett (1) generellt riktvärde har den inneboende problematiken att detta tas fram för ett "worst case" scenario med högsta skyddsnivån för alla olika recipienter. Det ger ett orimligt högt skydd i flertalet av användningsområdena, vilket medför kraftigt begränsade möjligheter till resursutnyttjande vilket i sin tur riskerar att innebära mycket längre transporter och kraftigt förhöjda samhällskostnader i form av dyrare infrastruktur och byggande. Införandet av dessa generella riktvärden för användning av avfall har fått kraftig kritik och anses ha lett till flera av de problem som denna utredning är satt till att i efterhand lösa.

Den mest rimliga utvecklingen **anser SBMI** vore att det via nya standarder beskrivs hur ballastprodukter ska deklarerats avseende kemisk sammansättning och lakningsegenskaper, samt att det utarbetas en riskbedömningsmodell för ballastvaror, där det är inte innehållet utan tillgängligheten av farliga ämnen som ska riskbedömas). Utifrån dessa två komponenter kan sedan Verksamhetsutövare göra en miljö- och hälsoriskbedömning av sina produkter utifrån dessa tänkta användningsområden. Denna kan i nästa steg användas för framtagande av Allmänna regler för viss typanvändning i olika naturliga och urbana markmiljöer.

För att nå en sådan situation behövs inga ändringar i regelverk, utan det bör räcka med att hantera detta i en ny vägledning om Produktpåret, precis som Naturvårdsverket föreslår;

- Vad ska undersökas (innehåll i en produktspecifikation)
- Hur görs en riskbedömning utifrån en produkt/varas egenskaper utföras givet olika markmiljöers kvalitetsnormer
- Allmänna regler kan tas fram för typfall (specifik produkttyp och specifik användning) som då kan undantas krav på riskbedömning

Med sådana verktyg på plats kan en tydlig ansvarsfördelning mellan producent, användare och tillsyn uppnås. Producenten ansvarar för att deklarerat sina produkter och ange för vilka användningsområden produkten är avsedd. Användare ansvarar för att produkten används på ett korrekt sätt och att avfall som uppstår vid eller efter användning hanteras korrekt. Tillsyn kan kontrollera att produktionen (såväl av "icke avfall" som återvinningsprocess) sker enligt givet tillstånd och att produkter deklarerats på ett korrekt sätt. Tillsynen kan också kontrollera användaren att produkten används på ett korrekt sätt och att de har införskaffat korrekt information om produkten inför användandet.

För sådana produkter som tillverkas från ej naturliga material eller från antropogent påverkade material eller avfall föreslår SBMI End of waste kriterier i linje med vad Naturvårdsverket skriver på s101:

Eftersom huvudansvaret för bedömningen av när avfall upphör att vara avfall ligger på verksamhetsutövaren, kan branschorganisationer och verksamhetsutövare arbeta för att ta fram underlag för bedömningen enligt de generella kriterierna i 15 kap. 9 a § miljöbalken. Sådant underlag skulle i förlängningen kunna användas för att ta fram nationella kriterier för utvalda avfallsströmmar.

Ett sådant arbete är redan påbörjat och det finns flera exempel på företag som tagit fram egna underlag för sådan bedömning.

SBMI kommentar till föreslagna åtgärder inom problemområde "Avfallsbegreppet" Förslag om ändringar i miljöbalken

Införande av undantag från avfallsdefinitionen för icke förorenade naturliga material som används på plats. Naturvårdsverket skriver (s139):

Naturvårdsverket föreslår därför att undantaget genomförs i miljöbalken. Vår bedömning är att den typ av massor som kan vara aktuellt för undantaget, kan hanteras som en anmälningspliktig verksamhet (se författningsförslag i kapitel 8).

- **SBMI ser positivt** på att undantaget införs i Miljöbalken
- **SBMI konstaterar** dock att undantaget i praktiken inte får den avsedda effekten då Naturvårdsverket samtidigt föreslår införande av anmälningsplikt för användning av "icke avfall" på den plats de uppstår.
- SBMI yrkar på att förslaget om **anmälningsplikt för sådana massor stryks**.

Nytt kapitel i MPF

- **SBMI stöder** en utveckling i linje med den Naturvårdsverket föreslår, som innebär att mottagning, bearbetning och försäljning av lämpliga schaktmassor och andra inerta material, d.v.s. återproduktion eller materialåtervinning där en returmaterialresurs ersätter en jungfrulig resurs i nya produkter, får ett eget kapitel i MPF och därmed täpper till det glapp som idag finns i den "linjära" lagstiftningen mellan produktlagstiftningen och avfallslagstiftningen. Detta är en modell som bör kunna appliceras på fler områden där avfallsbegreppet idag hindrar återvinning.
- **SBMI vill** särskilt framföra vikten av att detta kapitel ges en egen vägledning.
- **SBMI önskar** också se ett förfarande där prövning enligt detta nya kapitel ska hanteras genom ändringstillstånd för verksamheter där det redan sker produktion av ballastprodukter, såsom bergtäkter.
- **SBMI anser** dock att förslaget om anmälningsplikt avseende användning av icke förorenade massor på den plats de grävts upp bör strykas. I andra hand ska det formuleras som en Registreringsplikt samt ges en undre nivå på 1 000 ton.

Förbättrad vägledning

- Se kommentar ovan gällande behovet av tydlig uppdelning av vägledning avseende det nya kapitlet i MPF och befintlig vägledning om användning av avfall i anläggningsändamål. Båda dessa spår behövs, men **SBMI bedömer** att "smittorisken" från nuvarande vägledning är överhängande om produktspåret inte ges en särskild, ny, vägledning.

- **SBMI avstyrker** att krav på produkters egenskaper ska tas fram nationellt i till exempel vägledning
- **SBMI ser** särskilt positivt på att Naturvårdsverket inbjuder till att branschen arbetar med framtagande av End of Waste kriterier som på sikt kan komma att användas som nationella kriterier. SBMI hoppas att Naturvårdsverket kan delta som remissinstans i ett sådant arbete.

Förändringar i MPF gällande sortering, mekanisk bearbetning, lagring och återvinning av avfall

Naturvårdsverket skriver (s144):

Naturvårdsverket bedömer att ändringar behövs i 29 kap. miljöprövningsförordningen i syfte att åstadkomma förändringar som underlättar och möjliggör en mer resurseffektiv hantering av lämpliga massor som är avfall. Vi ser också ett behov av att tydliggöra vissa formuleringar i bestämmelserna.

Mekanisk bearbetning och sortering

SBMI ser inte att de förändringar som föreslås avseende sortering, mekanisk bearbetning, lagring och återvinning av avfall kommer ha någon av de effekter som Naturvårdsverket säger sig eftersträva enligt skrivningen ovan. Tvärtom kommer de ha en hämmande effekt på återvinningen, leda till ökade kostnader och ökade transporter. Detta är även Naturvårdsverkets slutsats i den konsekvensutredning som genomförts. Kostnadsökningen enbart förknippad till tillståndsansökningar beräknas till 20–50 Mkr. Till detta kommer alltså ökade kostnader till följd av eventuella nedstängningar av dessa återvinningsanläggningar.

I de förslag som Naturvårdsverket presenterar så blir den praktiska konsekvensen att vi får en övre gräns för anmälan på 10 000 ton/år för sådana materialterminaler som idag utför denna produktion i syfte att återvinna schaktmassor och andra inerta avfall. Idag finns ett stort antal materialterminaler som hanterar 200 000 - 500 000 ton per år utan att det påvisats oacceptabla effekter på hälsa eller miljö. Dessa materialterminaler utgör idag den absoluta merparten av den materialåtervinning som sker.

Naturvårdsverkets förslag innebär stora merkostnader för dessa verksamhetsutövare och risk att verksamheterna kommer att upphöra med minskad återvinning och ökade transporter som konsekvens. SBMI kan hålla med om att det bör förtydligas vart en gräns för tillstånd ska gå, men föreslår att denna gräns är i nivå med vad som föreslås för produktspåret (200 000 ton/år). Detta givet att samma restriktioner anges avseende materialets beskaffenhet (inert, icke farligt avfall), för precis som Naturvårdsverket själva konstaterar så spelar det ingen roll för riskerna vilket epitet massorna har, utan vilka egenskaper de har.

Vad gäller mängder av inert, icke farligt avfall som får hanteras genom anmälan i syfte att återvinna inom bygg- och anläggningsändamål, så **föreslår SBMI** att författningsändringarna i första hand avstyrks och att förtydliganden i stället görs genom förbättrad tillsynsvägledning. I andra hand att förändringarna görs på ett annat sätt. Se avsnitt om detaljerade kommentarer nedan.

Lagring

SBMI anser att gränsen mellan anmälan och tillstånd avseende mängd bör kunna vara betydligt högre än 30 000 när det avser inert, icke farligt, avfall.

Förändringar i MPF gällande användning av avfall för anläggningsändamål

Naturvårdsverket skriver (§145):

Regeringen har tidigare gett Naturvårdsverket i uppdrag att utreda möjligheten att ta fram allmänna regler för vissa specifika avfallsslag, i syfte att underlätta för dessa så att de även fortsatt skulle kunna hanteras på ett sätt som innebär att verksamhetsutövaren inte behöver söka tillstånd eller anmäla sin verksamhet (motsvarande dagens U-verksamhet). Detta uppdrag redovisades i januari 2020.238 Regeringen har valt att inte gå vidare med Naturvårdsverkets förslag till allmänna regler.

SBMI stöder tidigare slutsats om att Allmänna regler bör ersätta U-Verksamheten, men att ett nytt förslag behöver arbetas fram där man beaktar den kritik som framfördes i remissen av det förslag som Naturvårdsverket nu valt att gå fram med. Bland annat så framförde SBMI följande:

- Allmänna reglerna bör införas som en föreskrift, och inte en förordning
- Utgångspunkten ska vara att förslaget ska skapa samhällsnytta och möjliggöra för resurseffektiv hantering av schaktmassor, inte riskera leda till ökade transporter och minskat resursutnyttjande.
- Kvalitetskrav behöver ses över utifrån en relevant modell för riskbedömning, som utgår från tillgängligt av farliga ämnen, inte enbart förekomst.
- Redan lokaliseringsprövade verksamheter för hantering av naturliga material, såsom bergtäkter, bör omfattas av regelverket

Förändringar i FMH gällande prövning av täkter

Utredningen har inte haft som uppdrag att utreda eventuella negativ hälso- eller miljöpåverkan från dagens användning av jungfruliga bergmaterialprodukter, vilket skulle kunna föranleda behov av utökade krav i samband med prövning av sådana verksamheter. Helt enkelt för att det generellt sett inte finns några sådana misstankar. Att ändå föreslå ökade krav på utredning i samband med prövning av nya täkter anses inte motiverat utifrån utredningens syfte.

Kontroller av de bergmassor som idag sätts på marknaden sker redan. **SBMI kan** däremot medverka till att den kontrollen sker mer standardiserat för att på så sätt kunna bidra till en kunskapsuppbyggnad kring vår berggrund och hur samhällets användning av denna påverkar vår närmiljö i samverkan med SGU.

Naturvårdsverket skriver (§166):

Naturvårdsverket föreslår därför ett förtydligande av vad en anmälan eller ansökan om tillstånd för ny täkt ska innehålla också gällande materialets miljömässiga lämplighet genom en ny bestämmelse i FMH. Naturvårdsverket ser att resultaten av denna lämplighetsbedömning på så vis kan ligga till grund för villkor i tillståndet, till exempel att produkterna får säljas för vissa givna användningsområden, såsom lekplatser, anläggande av vägar, järnvägar etcetera,

SBMI anser inte att det är en lämplig utveckling av att reglering av produkternas användningsområde ska ske vid prövningen av täktverksamheten. Det finns flera skäl:

- Det saknas kriterier att utvärdera mot, avseende till exempel lekplatser etc. enligt Naturvårdsverkets formulering

- Tillstånden ska gälla över flera decennier, det är omöjligt att förutsäga olika framtida användningsområden eller nya rön gällande riskbedömning som kan komma att påverka en lämplighetsbedömning
- Det finns uppenbara risker att sådan lagstiftning kommer att konfliktera med produktlagstiftningen.

SBMI föreslår att detta förslag stryks i sin helhet. I stället bör Verksamhetsutövaren kunna välja att upprätta Produktspecifikationer på samma sätt som beskrivs under avsnittet om Avfallsbegreppet ovan, vilka kan användas för att göra riskbedömningar utifrån olika användningsområden.

Tillgång och efterfrågan

SBMI kommentar till problemanalysen för Tillgång och efterfrågan

Naturvårdsverket skriver (s107):

Som framgår av Naturvårdsverkets analys av hur regleringen ser ut i andra länder (se slutsatser i kapitel 4.7) har vi kunnat konstatera att oavsett form av reglering är det uppenbart att kartläggning och analys av sådana massor utifrån olika fastställda riktlinjer och krav har varit en viktig utgångspunkt i de länder vi studerat. Det har också framkommit att det i dessa länder är en förutsättning att användningsplats och användningsändamål för massorna är utrett och att det är säkerställt att en användning faktiskt kommer att ske för att massorna ska kunna hanteras vidare.

Just att krav utifrån olika användningsområden är något som branschen efterfrågat länge. Avsaknaden av sådana differentierade krav beroende på användningsområde har varit en stor del av kritiken mot den vägledning som Naturvårdsverket tidigare gett ut ("Handboken"). De krav som där anges är framräknade för "fri användning" baserat på ett flertal worst case antaganden gällande olika föroreningars förekomstform och tillgänglighet. Med ett sådant krav har det varit omöjligt att skapa en marknad för återvunnet material. I stället drivs marknaden av olika lösningar för kvittblivning; "deponering och onödig användning" som Naturvårdsverket benämner dem.

SBMI anser att Naturvårdsverket bör ges ett tydligt främjande uppdrag att stärka marknadskrafterna för aktörer som arbetar med materialåtervinning och som kan visa att materialet hanteras på ett sådant sätt att det ersätter produkter från jungfrulig råvara.

Detta sker dels genom att bidra till upphandlingskrav och kvalitetskrav kring en marknad för användbara restprodukter och produkter tillverkade av sådana. Men också genom att vägleda tillsynen av deponering och onödig användning. Att som idag kunna bedriva en sluttäckning av en deponi i decennier utan att bli klar, trots att hundratusentals ton förs in mot betalning årligen, och få redovisa detta som återvinning undergräver både branschens och samhällets syn på återvinning som företeelse.

SBMI kommentarer till åtgärder inom problemområde "Tillgång och efterfrågan"

Ökad kunskap

Naturvårdsverket skriver (s128):

Även produkter av berg som utvinns i täkter behöver undersökas och riskbedömas utifrån dess avsedda användningsområden. Lämpliga undersöknings- och provningsmetoder som kan användas i ett initialt skede framgår i Naturvårdsverkets vägledning om undersökning av ett avfalls innehåll och egenskaper.

SBMI anser att en harmonisering inom branschen för hur produkter deklarerar avseende geokemiska egenskaper behövs, och att detta ska göras oavsett produktens ursprung och råvara. SBMI vill dock påtala att det inte framkommit att det idag föreligger någon generell negativ påverkan av miljön till följd av användning av naturliga material i bygg och anläggningsändamål.

Naturvårdsverket skriver (s131):

För att förtydliga vilka massor som är lämpliga för vilka ändamål avser Naturvårdsverket att ta fram en mer utvecklad vägledning som ett första steg. Vår bedömning är att vägledning är ett bättre alternativ än att föreslå fler allmänna regler för viss avfallsbehandlingsverksamhet, eller att ta fram nationella kriterier för när avfall upphör att vara avfall för aktuella flöden. Sådan reglering kräver en detaljnivå som vi uppfattat att de flesta aktörer inte ser som gångbar med hänsyn till den kritik som Naturvårdsverkets förslag om allmänna regler mottog.

SBMI anser att, och som Naturvårdsverket själva konstaterar i sin inledning till problemområdet, att det krävs en fraktionerad kravnivå baserat på olika typer av användning. Det finns flertalet exempel från andra länder på när sådan tillämpats framgångsrikt. Kritiken mot Naturvårdsverkets förslag rörde inte detaljnivån utan att den fortfarande var för snävt utformad och därmed inte skulle gå att tillämpa i sådan omfattning att det skulle ge någon effekt. Snarare riskerar förslaget att ytterligare hämma möjligheten till återvinning.

Så Här skrev SBMI bland annat i sitt remissvar:

Alltför strikt tillämpning av riskbegreppet

Uppdraget anger att avfallshanteringen ska ske utan "fara för människors hälsa och utan att skada miljön". Detta har NV tolkat som att: "Om avfallshanteringen leder till att mer föroreningar tillförs området än vad som finns i marken naturligt och därmed riskerar att påverka omgivningen negativt krävs en prövning i det enskilda fallet." NVs tolkning innebär är att bedöma att risk för risk är samma sak som risk. Denna tolkning gör uppdraget omöjligt.

SBMIs medlemmar ser en risk att de föreslagna generella nationella begränsningsvärdena blir normgivande även vid platsspecifika bedömningar och därmed hämmar återvinning.

Genom att föreslå begränsningar på innehållet i en produkt, snarare än produktens påverkan på omgivningen, skiljer sig det förslag som Naturvårdsverket arbetade fram från de mer framgångsrika exemplen som finns på andra håll i Europa. För att tydliggöra: En vägkropp i sig är inte en känslig, naturlig, miljö, men omgivande miljö kan vara. D.v.s. innehållet är sekundärt, det primära är utlakning och biotillgänglighet.

SBMI anser därför att det förslag på allmänna regler och krav i detta förslag bör omarbetas. Om detta görs på ett vetenskapligt baserat sätt med inspiration från goda exempel i Europa, så skulle detta hjälpa oss nå de mål som utredningen syftar till. SBMI önskar därför att Naturvårdsverket ges i uppdrag att omarbeta förslaget till allmänna regler innan U-verksamheten avskaffas.

Heltäckande utredning om lagen om skatt på avfall

Naturvårdsverket skriver(s132):

Med undantag för förorenad jord från marksanering träffas de massor som deponeras av deponiskatten. Som nämnts ovan är det dock betydande mängder massor som det idag inte betalas någon deponiskatt för, då skatt på avfall som används för konstruktion på deponiområdet eller till sluttäckning är avdragsgill.

Endast deponianläggning där det finns en aktiv deponi för annat avfall än rena, naturliga material är skatteobjekt. Om en deponianläggning enbart har en gammal deponi som

sluttäcks så är den inte längre ett skatteobjekt och deklarerar därmed inga avdrag. Av den anledningen så kan misstänkas att den siffra som anges (1,268 mton) är i underkant.

Inte heller deponier som endast deponerar "naturmaterial" utgör skattepliktig anläggning, vilket kan omfatta många intertdeponier. Därför är påståendet att "Schaktmassor (förutom förorenad jord) som deponeras träffas av deponiskatten" inte helt korrekt.

Då till och med Naturvårdsverket verkar ha haft svårt att beskriva lagen om skatt på avfall avseende hur den ska tillämpas samt vilka effekter den får så är en bredare översyn av denna lag antagligen välbehövlig.

SBMI stöder förslag som syftar till att säkerställa att den användning som sker i anläggningsändamål och i sluttäckning av deponier sker utifrån faktiska behov, samt att minska deponering till förmån för ökad återvinning.

Dock vill SBMI framhålla att de effekter som Naturvårdsverket önskar se genom en översyn av avdrag för massor bör kunna uppnås genom att befintlig lagstiftning tillämpas på ett korrekt sätt. Det gäller dels §14 Förordningen deponering av avfall som fastslår att inget avfall får deponeras utan föregående behandling i syfte att minska mängden och/eller farligheten. Dels gäller det prövning och tillsyn av sluttäckningsplaner där skäligheten och rimligheten i mängden material som avses tillföras behöver prövas.

De intäkter som det medför att kunna "bedriva sluttäckning" ger incitament att överdriva det faktiska behovet, vilket dessutom leder till att åtgärden att sluttäcka deponin tar betydligt längre tid än vad den skulle kunna ta.

Planering och samordning

SBMI kommentar till problemanalysen för Planering och samordning

Naturvårdsverket skriver (s113):

Enligt Naturvårdsverket är en regionplan framtagen i enlighet med 7 kap. PBL idag inte ett användbart verktyg som stöd i bedömningen av om det finns säkerställd avsättning för massor som uppstår i regionen, eftersom den handlar om strukturella förutsättningar utifrån ett mellankommunalt och regionalt perspektiv med regionalomfattande frågor samt med aspekter kopplade till bland annat hållbar stadsutveckling. Den regionala masshanteringsplan som Stockholms län har tagit fram, med bland annat masskoordineringsfunktion och digitalt verktyg för synliggörande av massflöden, kan vara ett bra alternativ för att kunna visa på säkerställd avsättning om den kompletteras med information om vilken sammansättning massorna har. En sådan plan behöver dock också ha någon form av juridisk förankring i det befintliga, lagreglerade planeringssystemet. Det digitala verktyget i planen bör med fördel kunna ha uppgifter om både vad gäller typ av material (materialkategori), men även uppgifter om massornas innehåll och egenskaper som kan påverka vad materialet är lämpligt att använda till.

Branschen har länge sett behovet av terminaler, men samtidigt är det mycket svårt att få de miljötillstånd som krävs för hanteringen.

Det ska vara lönsamt att driva seriösa, resurseffektiva och cirkulära verksamheter som bidrar till framtidens cirkulära samhällsbyggande. I detta sammanhang är det viktigt att planens genomförande hamnar på "rätt nivå" i värdekedjan, och inte leder till detaljstyrning och centralisering.

SBMI vill se ett tydligt ägande av Materialförsörjningsfrågan som samhällsfunktion. SGU bör ges ett tydligare uppdrag att äga och samordna Regionernas process för arbete med materialförsörjningsfrågan. På så sätt vidareutvecklas deras befintliga uppdrag att utreda, kartlägga och följa upp bergmaterialanvändningen i landet på ett naturligt sätt. SBMI vill betona att en nationell vägledning för framtagande av regionala materialförsörjningsplaner blir viktig för att skapa en standard som olika intressenter lär sig känna igen och kan förhålla sig till, oavsett vart i landet man verkar. Även på denna nivå är en samverkan med andra berörda intressenter av stor vikt. Det gäller andra berörda myndigheter som Naturvårdsverket, Trafikverket och Boverket, samt branschorganisationer. Att utgå från dagens produktion av ballastmaterial och eftersträva en omställning till mer sekundära råvaror samt affärsmodeller som bygger på en ny typ av produktion och distribution än den traditionella linjära är också en bärande idé med den cirkulära ekonomin. Här hör även frågor som energieffektivare produktion och elektrifiering samt biologisk mångfald hemma.

SBMI kommentarer till åtgärder inom problemområde "Planering och samordning

Förändringar i deponeringsförordningen avseende lagring

- SBMI ser positivt på förslaget att möjliggöra lagring längre än tre år.

Säkerställd avsättning genom fler lagerplatser och bättre planering

- SBMI stöder förslag som syftar till att ta fram regionala planer för materialförsörjning som inkluderar masshantering. Dessa planer ska syfta till att skapa bättre förutsättningar för att fler terminaler för masshantering kan etableras och drivas på en fri och konkurrensutsatt marknad.
- SBMI vill INTE se ett alltför detaljerat styrdokument som begränsar konkurrensen och stör marknadens funktion.
- SBMI anser att materialförsörjningsplanens syfte är att underlätta tillgången på material i de fall en brist föreligger. Så länge det finns verksamhetsutövare som vill anlägga och driva anläggningar i enlighet med miljölagstiftningen så ska det inte finnas hinder för detta på grund av en länsstyrelse inte kan se behovet. Näringsfrihet och fri etableringsrätt bör gälla även på bergmaterialmarknaden precis som på alla andra marknader.

Tillsynens förutsättningar

SBMI kommentar till problemanalysen för Planering och samordning

Naturvårdsverket skriver (s116):

Många av de tillsynsmyndigheter som Naturvårdsverket har kontakt med beskriver en situation där tillsynens resurser idag främst används reaktivt, snarare än att kunna verka proaktivt för att förhindra att brister och fel uppstår. I många fall måste tillsynsmyndigheterna (framförallt kommunerna) prioritera tillsynsärenden där massor lagts upp olovligen på olämpliga platser. Många tillsynsmyndigheter vittnar också om att vissa verksamheter, allt från större aktörer till privata markägare och mindre åkeriföretag, använder stora volymer massor för tveksamma ändamål

Som Naturvårdsverket själva identifierat så saknar idag Tillsynsmyndigheten erforderliga resurser och kompetens att bedriva uppsökande tillsyn samt ge anmälningar med plats-specifika utredningar den tid och granskning som behövs för en saklig prövning.

Naturvårdsverkets förslag kommer lägga ytterligare sten på den bördan genom att driva igenom anmälningsplikt även för rena, ej antropogent påverkade, naturmaterial. Samt driva igenom mer omfattande krav på tillståndsprövning av verksamheter som hanterar inertia, icke farligt, avfall genom enklare sortering och mekanisk bearbetning utan att ha kunnat påvisa att dessa verksamheter idag har inneburit några generella problem utifrån ett hälso- och miljöperspektiv. Detta till ökade samhällskostnader kostnader på mellan 1-2 miljarder kronor. SBMI ser inte hur detta ska ge vara sig mer resurser eller ökad kunskap.

Det föreligger ett behov av förtydliganden, men inte ett behov av åtstramningar i krav på väl fungerande, seriösa verksamheter.

Naturvårdsverket skriver (s116)

I de samtal som Naturvårdsverket haft med verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter framkommer att användning av massor för till exempel utfyllnad i bullervallar och pulkabackar ofta är att betrakta som bortskaffande (deponering). Exempel på detta är de stora mängder lermassor som uppstår inom olika projekt i Göteborgsområdet, till exempel Västlänken, och som sedan transporteras och används för utfyllnad, exempelvis av jordbruksmark och hästthagar och vid efterbehandling av täkter inom andra närliggande kommuner. Sådana ärenden är ofta problematiska att hantera inom tillsynsarbetet.

I utredningen framkommer inte att det i samband med dessa verksamheter uppstått några faktiska skador eller påverkan på miljön. Problematiken ligger snarare, vilket Naturvårdsverket tidigare i utredningen beskrivit, i den restriktiva tolkningen av avfallsbegreppet. Miljötillsynen och regelverket ska vara fokuserad på miljörisker, medan man bör undvika i att detaljstyra vad verksamhetsutövare bygger och utviner om det inte finns en koppling till miljöpåverkan.

SBMI kommentarer om åtgärder inom problemområde "Tillsynens förutsättningar"

Stöd vid bedömning av risker

Naturvårdsverket lyfter fram förändringar i regelverket och förbättrad vägledning som de åtgärder som ska bidra till att "möjlighet att pröva och granska verksamheter som hanterar massor kommer att kunna förbättras".

SBMI stöder förslag om regelförenklingar som bidrar till ökad tydlighet samt förslag om förbättrad vägledning. De förslag som Naturvårdsverket ger avseende förändringar i lagstiftningen är dock inte enbart av förtydligande karaktär. Man föreslår också omfattande kravökningar i form av kraftigt snävare mängdbegränsningar för hantering som syftar till återvinning av avfall, omfattande utökningar av anmälningspliktiga verksamheter samt ökade krav på undersökningar i samband med ansökan om täktverksamhet.

Detta utan att det motiveras genom t.ex. minskad påverkan från hälso- eller miljöstörande utsläpp eller påvisade problem att efterleva miljöbalkens syfte och mål.

Det är SBMIs uppfattning att ökade krav på företag som på ett seriöst sätt bedriver verksamheter som syftar till att återvinna avfall eller på annat sätt hantera schaktmassor och naturliga material, som sker utan oacceptabel påverkan på hälsa eller miljö, inte ligger i linje med vad som framförts i uppdragsbeskrivningen från Regeringen. Oseriösa aktörer kommer inte heller stoppas av fler regler, tvärtom. Istället behöver tillsynen ges de resurser och den kompetenshöjande insats behövs.

Naturvårdsverket skriver (s116):

Många tillsynsmyndigheter vittnar också om att vissa verksamheter, allt från större aktörer till privata markägare och mindre åkeriföretag, använder stora volymer massor för tveksamma ändamål. I de samtal som Naturvårdsverket haft med verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter framkommer att användning av massor för till exempel utfyllnad i bullervallar och pulkabackar ofta är att betrakta som bortskaffande (deponering). Exempel på detta är de stora mängder lermassor som uppstår inom olika projekt i Göteborgsområdet, till exempel Västlänken, och som sedan transporteras och används för utfyllnad, exempelvis av jordbruksmark och hästagar och vid efterbehandling av täkter inom andra närliggande kommuner. Sådana ärenden är ofta problematiska att hantera inom tillsynsarbetet

Dagens situation med en alltför restriktiv tolkning av avfallsbegreppet (som skapar kvittblivningsbehov) samt en verksamhetskod för återvinning av avfall i anläggningsändamål (som skapar lösning på kvittblivningsbehovet) har drivit fram en katt-och-råtta-lek mellan Tillsynsmyndigheter och Verksamhetsutövare för anläggningsändamålet, där de faktiska miljöriskerna/miljövinster ofta får underkasta sig en restriktiv tolkning av regelverken.

SBMI önskar se en mer främjande inställning till lösningar med anläggningsändamål där det saknas möjlighet till materialåtervinning och alternativet är långa transporter och/eller deponering. Förutsatt att det kan ske utan oacceptabel påverkan på hälsa eller miljö enligt nuvarande vägledning för avfall i anläggningsändamål. Detta kan uppnås genom att utveckla tillsynsvägledningen.

Bilaga 2

Detaljerade förslag till justering av föreslagna författningsändringar

Författningsändringar

Miljöbalken

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
15 kap. Avfall	15 kap. Avfall
Ordförklaringar	Ordförklaringar och tillämpningsområde
	1 a § Med avfall avses inte icke förorenad jord och annat naturligt material som har grävts ut i samband med en byggverksamhet, om det är säkerställt att materialet kommer att användas i sitt naturliga tillstånd för byggnation på den plats där grävningen utfördes och att den användningen inte skadar eller innebär någon olägenhet för människors hälsa eller miljön
SBMI kommentar Stöder förslag med reservation för ändring	
SBMI förslag på ändring 1 a § Med avfall avses inte icke förorenad jord och annat naturligt material som har grävts ut i samband med en byggverksamhet, om det är säkerställt att materialet kommer att användas i sitt naturliga tillstånd i anslutning* till där massorna uppstår och att den användningen inte skadar eller innebär någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. *Detta ska tolkas som in ett projekt, vägsträckning eller närliggande områden med i det väsentliga motsvarande bakgrundshalter	
	Anmälan om lagring av avfall längre än tre år
	X § Den tillsyns- eller tillståndsmyndighet som prövar en verksamhet enligt 29 kap. miljöprövningsförordningen (2013:251) får besluta om att lagring av inert och icke-farligt avfall under en period längre än tre år inte ska anses vara en deponi, om det finns särskilda skäl och om lagringen inte orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.
SBMI kommentar Stöder förslag med reservation för ändring enligt nedan.	
SBMI förslag på ändring X § Den tillsyns- eller tillståndsmyndighet som prövar en verksamhet enligt 29 kap. miljöprövningsförordningen (2013:251) får besluta om att lagring av inert och icke-farligt avfall under en period längre än tre år inte ska anses vara en deponi, om det <u>finns behov av lagring</u> och om lagringen inte orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	

FÖRORDNINGEN (1998:899) OM MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Särskilda bestämmelser om täkter	Särskilda bestämmelser om täkter
<p>20 e § Länsstyrelsen får förelägga den som ansöker om tillstånd till täkt enligt denna förordning att <u>lägga fram en utredning som belyser behovet av tåkten</u> samt en täktplan av den omfattning som behövs.</p> <p>Om föreläggandet inte följs, får länsstyrelsen avvisa ansökan. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om detta.</p>	<p>20 e § Länsstyrelsen får förelägga den som ansöker om tillstånd till täkt enligt denna förordning att inkomma med en täktplan av den omfattning som behövs.</p> <p>Om föreläggandet inte följs, får länsstyrelsen avvisa ansökan. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om detta.</p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>Stöder förslag. SBMI anser dock att även krav i MB avseende behovsutredning också strider mot principer om näringsfrihet och fria etableringsrätten.</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p>	
	<p>20 j § En ansökan om tillstånd eller anmälan som avser täkt av berg, naturgrus eller andra jordarter ska, utöver det som följer av 19 kap. 5 § eller 22 kap. 1 § miljöbalken, innehålla uppgifter om materialets miljö- och hälsomässiga lämplighet för avsett ändamål</p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>I första hand bör förslaget strykas. I andra hand ändras enligt förslag nedan.</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p> <p>S20 j § En ansökan om tillstånd eller anmälan som avser täkt av berg, naturgrus eller andra jordarter ska, utöver det som följer av 19 kap. 5 § eller 22 kap. 1 § miljöbalken, innehålla uppgifter om materialets lämplighet utifrån tekniska och geokemiska egenskaper.</p>	
	<p>Särskilda bestämmelser om material som uppstår i bygg- och anläggningsverksamhet och som inte är avfall</p>
	<p>Y § Den som lämnar jord, berg, naturgrus eller andra jordarter som inte är avfall och som har uppstått i bygg och anläggningsverksamhet eller i samband med en sådan verksamhet till annan, ska kontrollera att den som tar emot materialet för behandling eller annan hantering har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs för hanteringen.</p> <p>Den som lämnar jord, berg, naturgrus eller andra jordarter enligt första stycket ska även lämna information om att dessa är tekniskt och miljö- och hälsomässigt lämpliga för avsett ändamål.</p>

SBMI kommentar	
Stöder förslag	
SBMI förslag på ändring	
Anmälningsplikt enligt 9 kap. 6 § miljöbalken	Anmälningsplikt enligt 9 kap. 6 § miljöbalken
	<p>25 x § En anmälan som avser en sådan verksamhet som regleras i X kap. miljöprövningsförordningen (2013:251) ska utöver det som anges i 25 § innehålla</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uppgifter om de typer och mängder av material som ska behandlas och lagras inför sådan behandling, 2. uppgifter om hur avsättning för materialet är säkerställd, 3. uppgifter om materialets tekniska och miljö- och hälsomässiga lämplighet för avsett ändamål, och 4. förslag till skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått som behövs med hänsyn till verksamheten, den plats som verksamheten bedrivs på och andra omständigheter.
SBMI kommentar	
Ingen synpunkt	
SBMI förslag på ändring	

MILJÖPRÖVNINGSFÖRORDNINGEN (2013:251)

1 kap. Miljöprövning	1 kap. Miljöprövning
Tillståndsplikt	Tillståndsplikt
3 § Om det i fråga om en verksamhet eller åtgärd som beskrivs i 2–32 kap. anges att tillståndsplikt gäller, får verksamheten eller åtgärden inte bedrivas eller vidtas utan ett sådant tillstånd som avses i 9 kap. 6 § miljöbalken	3 § Om det i fråga om en verksamhet eller åtgärd som beskrivs i <u>2–X kap.</u> anges att tillståndsplikt gäller, får verksamheten eller åtgärden inte bedrivas eller vidtas utan ett sådant tillstånd som avses i 9 kap. 6 § miljöbalken.
SBMI kommentar	
Ingen synpunkt	
SBMI förslag på ändring	
1 kap. Miljöprövning	1 kap. Miljöprövning
Tillståndsplikt	Tillståndsplikt
4 § För ändring av en tillståndspliktig verksamhet krävs det också tillstånd, om 1. ändringen i sig innebär en sådan verksamhet eller åtgärd som är tillståndspliktig enligt 2–32 kap., eller 2. ändringen i sig eller tillsammans med tidigare ändringar innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma. I 104 § förordningen (2013:253) om förbränning av avfall finns en bestämmelse om att det krävs tillstånd för att övergå från förbränning av enbart icke-farligt avfall till förbränning av farligt avfall.	4 § För ändring av en tillståndspliktig verksamhet krävs det också tillstånd, om 1. ändringen i sig innebär en sådan verksamhet eller åtgärd som är tillståndspliktig enligt <u>2–X kap.</u> , eller 2. ändringen i sig eller tillsammans med tidigare ändringar innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma. I 104 § förordningen (2013:253) om förbränning av avfall finns en bestämmelse om att det krävs tillstånd för att övergå från förbränning av enbart icke-farligt avfall till förbränning av farligt avfall.
SBMI kommentar	
Ingen synpunkt	
SBMI förslag på ändring	
1 kap. Miljöprövning	1 kap. Miljöprövning
Anmälningsplikt	Anmälningsplikt
10 § Om det i fråga om en verksamhet eller åtgärd som beskrivs i 2–32 kap. anges att anmälningsplikt gäller, får verksamheten eller åtgärden inte bedrivas eller vidtas utan att vara anmäld till tillsynsmyndigheten. För sådana	10 § Om det i fråga om en verksamhet eller åtgärd som beskrivs i <u>2–X kap.</u> anges att anmälningsplikt gäller, får verksamheten eller åtgärden inte bedrivas eller vidtas utan att vara anmäld till tillsynsmyndigheten. För sådana

verksamheter och åtgärder anges uttrycket "anmälningsplikt C".	verksamheter och åtgärder anges uttrycket "anmälningsplikt C".
SBMI kommentar	
Ingen synpunkt	
SBMI förslag på ändring	
4 kap. Utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, kol, malm, mineral, berg, naturgrus och annat	4 kap. Utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, kol, malm, mineral, berg, naturgrus och annat
Berg, naturgrus och andra jordarter	Berg, naturgrus och andra jordarter från täkter eller gruvor
6 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 10.50 gäller för anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.	6 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 10.50 gäller <u>för takt eller gruvanläggning</u> för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
SBMI kommentar	
SBMI avstyrker förslag till ändring och anser att denna verksamhetskod även fortsatt bör kunna avse sådan verksamhet som syftar till att på plats, i t.ex. loss hållning av berg i samband med vägbygge, nyttiggöra genom sortering och krossning motsvarande de material som avses i 4 kap om utvinning.	
SBMI förslag på ändring	
29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
	Jord som innehåller invasiva främmande arter
	X § Anmälningsplikt C och verksamhetskod X gäller för att yrkesmässigt återvinna avfall som utgörs av jord som innehåller invasiva främmande arter, om avfallet återvinns i anslutning till den plats där det uppstått. samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
SBMI kommentar	
Ingen synpunkt	
SBMI förslag på ändring	
29 kap. Avfall	29 kap. Avfall

Återvinning för anläggningsändamål	Återvinning för anläggningsändamål
34 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.131 gäller för att återvinna icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa.	34 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.131 gäller för att återvinna inert och icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa, eller <u>om mängden avfall är mer än 100 000 ton.</u>
<p>SBMI kommentar</p> <p>SBMI avstyrker i första hand förslaget. i Andra hand ändras enligt nedan.</p> <p>Då återvinning enligt Miljöbalkens definition även innefattar sådan hantering som syftar till att möjliggöra återvinning så bör förtydligande göras, samt att mängdbegränsningen kan ökas</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p> <p>34 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.131 gäller för <u>användning</u> av inert och icke-farligt avfall för anläggningsändamål <u>inom angivet område</u> på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa, eller <u>om mängden avfall som totalt avses tillföras området är mer än 200 000 ton.</u></p>	

29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Återvinning för anläggningsändamål	Återvinning för anläggningsändamål
35 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.141 gäller för att återvinna icke-farligt avfall för anläggningsändamål <u>på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.</u>	35 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.141 gäller för att återvinna inert och icke-farligt avfall för anläggningsändamål. <u>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 34 §.</u>
SBMI kommentar SBMI avstyrker i första hand förslaget. i Andra hand ändras enligt nedan.	
SBMI förslag på ändring 35 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.141 gäller för <u>användning</u> av inert och icke-farligt avfall för anläggningsändamål <u>inom angivet område.</u> <u>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 34 §.</u>	
29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Mekanisk bearbetning och sortering	Mekanisk bearbetning och sortering
40 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.100 gäller för att återvinna mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte 1. för att genom <u>krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning</u> återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. om återvinningen är tillståndspliktig enligt 65 §.	40 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.100 gäller för att återvinna mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte 1. för att genom mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, <u>om bearbetningen sker på den plats där avfallet ska användas, eller</u> 2. om återvinningen är tillståndspliktig enligt 65 §.
SBMI kommentar SBMI avstyrker i första hand förslaget. i Andra hand ändras enligt nedan.	
SBMI förslag på ändring 40 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.100 gäller för att återvinna mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte 1. för att genom mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, <u>om bearbetningen sker på den plats där avfallet ska användas, eller</u> <u>2. för att genom mekanisk bearbetning återvinna inert, icke farligt avfall för byggnads- eller anläggningsändamål om mängden överstiger 200 000 ton per kalenderår, eller</u> 3. om återvinningen är tillståndspliktig enligt 65 §.	
29 kap. Avfall	29 kap. Avfall

Mekanisk bearbetning och sortering	Mekanisk bearbetning och sortering
<p>41 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.110 gäller för att</p> <p>1. yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller</p> <p>2. <u>genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning</u> återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.</p>	<p>41 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.110 gäller för att</p> <p>1. yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller</p> <p>2. genom mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, <u>om bearbetningen sker på den plats där avfallet ska användas.</u></p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>SBMI avstyrker i första hand förslaget. i Andra hand ändras enligt nedan.</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p> <p>41 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.110 gäller för att</p> <p>1. yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller</p> <p>2. <u>för att genom mekanisk bearbetning återvinna inert, icke farligt avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller</u></p> <p>3. genom mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, <u>om bearbetningen sker på den plats där avfallet ska användas.</u></p>	
29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Mekanisk bearbetning och sortering	Mekanisk bearbetning och sortering
<p>42 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.70 gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte för att sortera avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.</p>	<p>42 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.70 gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår.</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte för att sortera avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, <u>om sorteringen sker på den plats där avfallet ska användas.</u></p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>SBMI avstyrker i första hand förslaget. i Andra hand ändras enligt nedan.</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p> <p>42 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.70 gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår.</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte</p> <p>1. för att sortera avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, <u>om sorteringen sker på den plats där avfallet ska användas, eller</u></p> <p>2. <u>för att genom sortering återvinna inert, icke farligt avfall för byggnads- eller anläggningsändamål om mängden överstiger 200 000 ton per kalenderår.</u></p>	

29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Mekanisk bearbetning och sortering	Mekanisk bearbetning och sortering
<p>43 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.80 gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är</p> <p>1. <u>mer än 1 000 ton per kalenderår och</u> avfallet ska användas för byggnads eller anläggningsändamål, eller</p> <p>2. <u>mer än 1 000 ton men</u> högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.</p>	<p>43 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.80 gäller för att yrkesmässigt sortera icke-farligt avfall, om</p> <p>1. avfallet ska användas för byggnads eller anläggningsändamål, <u>och om sorteringen sker på den plats där avfallet ska användas</u>, eller</p> <p>2. <u>om mängden avfall</u> är högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.</p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>SBMI avstyrker i första hand förslaget. i Andra hand ändras enligt nedan.</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p> <p>43 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.80 gäller för att yrkesmässigt sortera icke-farligt avfall, om</p> <p>1. avfallet ska användas för byggnads eller anläggningsändamål, <u>och om sorteringen sker på den plats där avfallet ska användas</u>, eller</p> <p><u>2. för att genom sortering återvinna inert, icke farligt avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller</u></p> <p>3. <u>om mängden avfall</u> är högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.</p>	
29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Lagring som en del av att samla in avfall	Lagring som en del av att samla in avfall
<p>48 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.30 gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <p>1. mer än 30 000 ton <u>och</u> avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller</p> <p>2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.</p>	<p>48 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.30 gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <p>1. mer än 30 000 ton <u>om avfallet är inert och</u> ska användas för byggnads eller anläggningsändamål, eller</p> <p>2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.</p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>SBMI avstyrker i första hand förslaget. i Andra hand ändras enligt nedan.</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p> <p>48 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.30 gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <p>1. mer än <u>200 000 ton om avfallet är inert och</u> ska användas för byggnads eller anläggningsändamål, eller</p> <p>2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.</p>	

29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Lagring som en del av att samla in avfall	Lagring som en del av att samla in avfall
<p>49 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.40 gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <p>1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads eller anläggningsändamål, eller</p> <p>2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.</p>	<p>49 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.40 gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <p>1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton <u>om avfallet är inert</u> och ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller</p> <p>2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.</p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>SBMI avstyrker i första hand förslaget. i Andra hand ändras enligt nedan.</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p> <p>49 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.40 gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <p>1. mer än 10 ton men högst <u>200 000</u> ton <u>om avfallet är inert</u> och ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller</p> <p>2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.</p>	

29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande	Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
68 § Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.410 gäller för att behandla icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	68 § Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.410 gäller för att behandla icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
SBMI kommentar	
SBMI avstyrker i första hand förslaget.	
SBMI förslag på ändring	
29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande	Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
71 § Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.440 gäller för att behandla farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	71 § Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.440 gäller för att behandla farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är <u>anmälnings- eller tillståndspliktig</u> enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
SBMI kommentar	
SBMI avstyrker i första hand förslaget.	
SBMI förslag på ändring	
29 kap. Avfall	29 kap. Avfall
Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande	Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
72 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.450 gäller för att yrkesmässigt behandla farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	72 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.450 gäller för att yrkesmässigt behandla farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är <u>anmälnings- eller tillståndspliktig</u> enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.

SBMI kommentar	
SBMI avstyrker i första hand förslaget.	
SBMI förslag på ändring	
	X kap. Hantering av material som uppstår i bygg- och anläggningsverksamhet
	Användning av icke förorenad jord och annat naturligt förekommande material
	1 § Anmälningsskyldighet C och verksamhetskod X gäller för användning av icke förorenad jord och annat naturligt material som har grävts ut i samband med en byggverksamhet, om det är säkerställt att materialet kommer att användas i sitt naturliga tillstånd för byggnation på den plats där grävningen utfördes och användningen inte skadar eller innebär någon olägenhet för människors hälsa eller miljön.
SBMI kommentar	
SBMI anser i första hand att förslaget ska strykas. I andra hand att det formuleras som en registreringsplikt med en undre gräns på 1000 ton.	
SBMI förslag på ändring	
	X kap. Hantering av material som uppstår i bygg- och anläggningsverksamhet
	Sortering och mekanisk bearbetning
	2 § Tillståndsskyldighet B och verksamhetskod X gäller för sortering eller mekanisk bearbetning av jord, berg, naturgrus eller andra jordarter, som inte är avfall, om den tillförda mängden är mer än 200 000 ton per kalenderår.
SBMI kommentar	
Stöder införande, men vill att det ska framgå av vägledning att om platsen redan är tillståndsprövad som täkt ska det räcka med ett ändringstillstånd. SBMI önskar också att mängden ska sättas i så hög nivå som möjligt	
SBMI förslag på ändring	
	X kap. Hantering av material som uppstår i bygg- och anläggningsverksamhet
	Sortering och mekanisk bearbetning

	<p>3 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod X gäller för yrkesmässig sortering eller mekanisk bearbetning av jord, berg, naturgrus eller andra jordarter, som inte är avfall, om den tillförda mängden är mer än 1 000 ton per kalenderår.</p> <p>Anmälningssplikten enligt första stycket gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §.</p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>Stöder införande</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p>	
	<p>X kap. Hantering av material som uppstår i bygg- och anläggningsverksamhet</p>
	<p>Lagring</p>
	<p>4 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod X gäller för att lagra jord, berg, naturgrus eller andra jordarter, som inte är avfall, om mängden vid något tillfälle är mer än 300 000 ton.</p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>Stöder införandet</p>	
<p>SBMI förslag på ändring</p>	
	<p>X kap. Hantering av material som uppstår i bygg- och anläggningsverksamhet</p>
	<p>Lagring</p>
	<p>5 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod X gäller för att yrkesmässigt lagra jord, berg, naturgrus eller andra jordarter, som inte är avfall, om mängden vid något tillfälle är mer än 1000 ton.</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §</p>
<p>SBMI kommentar</p> <p>Stöder införandet</p>	